

Ukrajina: prípady Júlie Tymošenkovej a ďalších členov bývalej vlády

Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júna 2011 o Ukrajine: prípady Júlie Tymošenkovej a ďalších členov bývalej vlády

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Ukrajine, najmä na uznesenie z 25. novembra 2010¹,
 - so zreteľom na Dohodu o partnerstve a spolupráci medzi Európskou úniou a Ukrajinou, ktorá nadobudla platnosť 1. marca 1998, a na prebiehajúce rokovania o dohode o pridružení, ktorá má nahradiť dohodu o partnerstve a spolupráci,
 - so zreteľom na program pridruzenia EÚ – Ukrajina, ktorý nahrádza akčný plán a ktorý bol schválený na zasadnutí Rady pre spoluprácu EÚ – Ukrajina v júni 2009,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. mája 2010 s názvom Hodnotenie európskej susedskej politiky (KOM(2010)0207) a na správu o pokroku z 25. mája 2011 o vykonávaní európskej susedskej politiky,
 - so zreteľom na vyhlásenie predsedu Komisie o zadržaní Júlie Tymošenkovej 24. mája 2011,
 - so zreteľom na vyhlásenie hovorca vysokej predstaviteľky EÚ Catherine Ashtonovej o prípade Júlie Tymošenkovej z 26. mája 2011,
 - so zreteľom na vyhlásenie komisára Štefana Füleho z 24. marca 2011 v nadväznosti na jeho stretnutie s Júliou Tymošenkovou,
 - so zreteľom na zákon o predchádzaní korupcie a boji proti nej, ktorý prijala Verchovna Rada 7. apríla 2011 a nadobudne účinnosť 1. júla 2011,
 - so zreteľom na článok 122 ods. 5 rokovacieho poriadku,
- A. keďže EÚ podporuje stabilnú a demokratickú Ukrajinu, ktorá dodržiava princípy sociálneho trhového hospodárstva, zásady právneho štátu, ľudské práva a ochranu menšín a ktorá zaručuje základné práva; keďže stabilita na domácej politickej scéne, zameranie sa na vnútornú reformu a dodržiavanie zásad právneho štátu zahŕňajúce spravodlivé, nestranné a nezávislé súdne konania na Ukrajine sú predpokladom ďalšieho rozvoja vzťahov medzi EÚ a Ukrajinou; keďže Východné partnerstvo obsahuje všetky tieto zásady,
- B. keďže komplexná reforma súdnictva a opatrenia na zabezpečenie dodržiavania zásad právneho štátu pri trestných vyšetrovaniach a stíhaniach vrátane zásady spravodlivých, nestranných a nezávislých súdnych konaní ešte neboli na Ukrajine vykonané,

¹ Prijaté texty, P7_TA(2010)0444.

- C. keďže korupcia a zneužívanie moci sú naďalej veľmi rozšírené na Ukrajine a je potrebné, aby príslušné orgány na to jednoznačne zareagovali a predviedli vinníkov pred súd; keďže stíhania a vyšetrovania musia byť nestranné a nezávislé a nesmú sa zneužívať na politické účely,
- D. keďže 24. mája 2011 dokončil úrad generálneho prokurátora na Ukrajine vyšetrovanie prípadu Júlie Tymošenkovej, bývalej premiérky Ukrajiny, a obžaloval ju zo zneužitia právomoci v súvislosti s uzavretím zmlúv o dodávkach a tranzite zemného plynu s Ruskou federáciou v roku 2009,
- E. keďže 21. februára 2011 boli dve súdne konania vedené proti Júlii Tymošenkovej spojené do jedného prípadu, v ktorom čelí obvineniu zo sprenevery finančných prostriedkov získaných predajom emisných kvót skleníkových plynov podľa Kjótskeho protokolu a zo sprenevery 67 miliónov UAH, ktoré boli pridelené zo štátneho rozpočtu, pričom boli kryté zárukou rakúskej vlády, na nákup a dovoz 1 000 vozidiel Opel Combo určených údajne na účely poskytovania zdravotnej starostlivosti vo vidieckych oblastiach v čase, keď bola premiérkou,
- F. keďže od začatia vyšetrovaní 15. decembra 2010 bola Júlia Tymošenková 44-krát vypočúvaná, takmer šesť mesiacov mala zakázané cestovať tak po Ukrajine, ako aj do zahraničia, štyri razy jej ukrajinské orgány zabránili v ceste po Ukrajine a vo februári a v júni jej znemožnili cestovať do Bruselu, pričom 25. mája 2011 bola predvolaná a niekoľko hodín vypočúvaná predtým, ako ju prepustili,
- G. keďže 12 bývalých vysoko postavených členov Tymošenkovej vlády je vo vyšetrovacej väzbe vrátane bývalého ministra vnútra Jurija Lucenka, jedného z vedúcich predstaviteľov Strany ľudovej obrany, ktorý bol obvinený zo zneužitia funkcie a sprenevery finančných prostriedkov a 26. decembra 2010 bol zatknutý pre údajnú nespoluprácu s vyšetrovateľom, a bývalého prvého tajomníka ministra spravodlivosti Jevhena Korničuka, ktorý bol zatknutý 22. decembra 2010 na základe obvinenia z porušenia zákona v súvislosti s postupmi verejného obstarávania v oblasti právnych služieb,
- H. keďže pán Lucenko nebol prepustený z vyšetrovacej väzby po začatí jeho procesu 23. mája 2011, napriek skutočnosti, že zadržanie pre údajnú neochotu spolupracovať pri vyšetrovaní jeho prípadu je mimoriadne neprimerané opatrenie,
- I. keďže predbežná správa dánskeho Helsinského výboru pre ľudské práva o procesoch s pánom Lucenkom a pánom Korničukom uvádza zoznam vážnych porušení Európskeho dohovoru o ľudských právach,
- J. keďže sa začalo trestné konanie s bývalým ministrom hospodárstva Bohdanom Danylyšinom, ktorý utiekol z Ukrajiny a získal politický azyl v Českej republike; keďže bývalý minister životného prostredia Georgij Filipčuk a bývalý úradujúci minister obrany Valerij Ivaščenko tiež čelia trestnej žalobe,
- K. keďže bývalý predseda Krimského parlamentu Anatolij Grycenko (Strana regiónov) bol zadržaný 24. januára 2011 a obvinený zo zneužitia právomoci tým, že nelegálne predal pozemky o rozlohe 4 800 hektárov; keďže neskôr sa proti nemu začalo ďalšie trestné konanie pre podvody s pôdou v súvislosti s kúpeľnými pozemkami v Jalte,

- L. keďže úrad generálneho prokurátora začal vyšetrovanie trestného činu pre podozrenie zo zneužitia právomoci proti bývalému prezidentovi Ukrajiny Leonidovi Kučmovi,
- M. keďže ústava Ukrajiny stanovuje kolektívnu zodpovednosť za rozhodnutia, ktoré urobí ukrajinská vláda,
- N. keďže EÚ neustále zdôrazňuje potrebu ukázať, že sa dodržiavajú zásady právneho štátu zahrňujúce spravodlivé, nestranné a nezávislé súdne konania, pričom súčasne sa treba vyvarovať rizika, aby nevznikol dojem, že súdne opatrenia sa používajú selektívne; keďže EÚ považuje tieto zásady za mimoriadne dôležité v krajine, ktorá sa usiluje o nadviazanie hlbšieho zmluvného vzťahu na základe politického pridruženía,
 - 1. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť maximálnu transparentnosť pri vyšetrovaniach, stíhaníach a súdnych procesoch, a varuje pred akýmkoľvek zneužitím trestného práva ako nástroja na dosiahnutie politických cieľov;
 - 2. vyjadruje znepokojenie v súvislosti s nárastom počtu prípadov selektívneho stíhania osôb z radov politickej opozície na Ukrajine, ako aj v súvislosti s neprimeranosťou uplatňovaných opatrení, najmä v prípadoch pani Tymošenkovej a pána Lucenka, bývalého ministra vnútra, a poznamenáva, že pán Lucenko je vo väzbe od 26. decembra 2010; vyjadruje podporu ukrajinskej komisárke pre ľudské práva Níne Karpačovovej, ktorá požiadala ukrajinského generálneho prokurátora, aby zvážil možnosť takých preventívnych opatrení, v rámci ktorých nebude stíhaná osoba vzatá do väzby;
 - 3. pripomína ukrajinským orgánom, že zásada kolektívnej zodpovednosti za rozhodnutia vlády neumožňuje stíhať jednotlivých členov vlády za rozhodnutia, ktoré vláda prijala ako celok;
 - 4. zdôrazňuje, že prebiehajúce vyšetrovania vrcholných ukrajinských politických predstaviteľov by im nemali brániť aktívne sa zapájať do politického života v krajine, stretávať sa s voličmi a cestovať na medzinárodné stretnutia; vyzýva preto ukrajinské orgány, aby zrušili zákaz cestovať po Ukrajine aj do zahraničia, ktorý platí pre Júliu Tymošenkovú a ďalšie kľúčové politické osobnosti;
 - 5. zdôrazňuje skutočnosť, že posilnenie právneho štátu a dôveryhodné úsilie o boj proti korupcii majú zásadný význam nielen z hľadiska uzavretia dohody o pridružení a prehĺbenia vzťahov medzi EÚ a Ukrajinou vo všeobecnosti, ale aj pre upevnenie demokracie na Ukrajine;
 - 6. vyzýva Komisiu, aby pomohla pri reforme súdneho systému na Ukrajine lepším využívaním programu EÚ pre budovanie kapacít a zvážila vytvorenie poradnej skupiny EÚ na vysokej úrovni pre Ukrajinu s cieľom pomôcť danej krajine v jej snahách o dosiahnutie súladu s právnymi predpismi EÚ vrátane oblasti súdnictva;
 - 7. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, ESVČ, členským štátom, prezidentovi, vláde a parlamentu Ukrajiny a parlamentným zhromaždeniam Rady Európy a OBSE.